



Konsumenttvistnämndens beslut

Nämnden sätter ned faktura daterad den 3 mars 2016 och utställd av Advokatfirman till 128 839 kronor.

Nämnden avvisar Konsumentens begäran om utfående av en arbetsredogörelse.

Bakgrund

Advokaten har biträtt Konsumenten i anledning av en bodelningstvist. Konsumenten hade inledningsvis haft kontakt med en kollega till Advokaten. Med anledning av bodelningen skulle Konsumenten köpas ut från en koncern som till hälften ägdes av hennes exmake. Sedan en oberoende revisor värderat exmakens aktier hade det visat sig att värdet på aktierna var högre än vad exmaken själv påstått. Advokatens kollega, som var verksam inom området familjerätt, gav därför Konsumenten rådet att anlita en advokat med affärsjuridisk inriktning. Advokaten fick uppdraget av Konsumenten i augusti 2013.

Konsumenten har genom faktura, daterad 9 januari 2014 och utställd av Advokatfirman, debiterats 24 000 kronor för Advokatens arvode. I fakturaspecifikationen anges att arvodet avser 12 timmars arbete à 1 600 kronor exklusive mervärdesskatt. Konsumenten har vidare genom faktura, daterad den 3 mars 2016 och utställd av Advokatfirman, debiterats 144 839 kronor. I fakturaspecifikationen anges att arvodet avser arvode för perioden från den 9 januari 2014 till uppdragets avslut arbete 64 timmar à 1 800 kronor exklusive mervärdesskatt samt utlägg 671 kronor.

Konsumentens krav

Konsumenten har begärt att faktura daterad den 3 mars 2016 ska sättas ned till ett skäligt belopp. Konsumenten har vidare begärt att få en preciserad och tydlig arbetsredogörelse med tid och datum angivet för det arbete som Advokaten utfört. Konsumenten har anfört att den tid hon debiterats för är oskälig samt anmärkt mot att en timkostnad om 1 800 kronor tillämpats istället för den timkostnad om 1 600 kronor som tidigare tillämpats. Hon menar att hon inte har fått tillfälle att ta ställning till prishöjningen. Konsumenten har utvecklat sin inställning enligt i huvudsak följande.

Vid sitt första samtal med Advokaten fick hon veta att han debiterade 1 600 kronor per timme. Under 2015 ändrade Advokaten sin timkostnad till 1 800 kronor. Hon har inte ingått någon överenskommelse med Advokaten om den högre timkostnaden. Hon har inte ens fått någon information om prishöjningen eller fått chans att ta ställning till denna. Hon vill även framhålla att hon debiterats det högre beloppet för hela fakturaperioden trots att timkostnaden ska ha höjts först under 2015. I efterhand kan hon konstatera att det hade varit mindre kostsamt för henne om hon hade blivit fakturerad månadsvis. Hon menar att det är oskäligt att Advokaten agerat bank och tagit ut "skälig ränta" på grund av att hon fakturerats för arbetet utfört 2014 först senare.

Hon har inte haft några invändningar mot fakturan från 2014. Redovisningen av utfört arbete var rimlig och antalet möten och samtal var korrekt angivna. Under 2013 hade de tre möten, diverse mailkorrespondens och samtal. Advokaten lade även ned tid på att stämma av rimligheten av värderingarna. Under 2014 och 2015 och i början av 2016 har de, förutom mailkorrespondens och samtal, endast haft fyra möten. Hon har förståelse för att Advokaten lagt ned några extra timmar på att ta fram underlag som skulle presenteras på mötena med bodelningsförrättaren den 12 februari 2014 och den 17 februari 2016. Advokaten kan dock inte ha lagt ned så mycket mer tid under 2014 och 2015 som han debiterat för än vad han gjort under 2013. Eftersom Advokaten debiterar timvis har hon rätt att få en redogörelse för arbetet per timme. Hon har inte fått möjlighet att kontrollera rimligheten av arvodet. Advokaten har vägrat ge henne en detaljerad redogörelse för utfört arbete trots att han tidigare i mail uppgett att han skulle göra det.

Hon vill även framhålla att varken hon eller bodelningsförrättaren kunde få kontakt med Advokaten under sommaren 2015 och att han inte informerade om den långa semester som han tog under den pågående processen. Under sommaren utförde hon och bodelningsförrättaren själva Advokatens arbete. Hon försökte få tag på Advokaten per mejl den 18 juni 2015 men lyckades få kontakt först den 9 september 2015. Bodelningsförrättaren skulle avsluta ärendet och hon fick begära ytterligare tid och förklarade att hon eventuellt var tvungen att anlita en ny advokat eftersom hon trots upprepade försök inte fick tag i Advokaten. Eftersom processen var så långt gången hade det dock varit för kostsamt för henne att byta advokat. Advokaten behövde bl.a. ta kontakt med den oberoende revisorn men det fick bodelningsförrättaren istället göra.

Hon menar sammanfattningsvis att hon bör få en rimlig kreditering på fakturan. Det saknar i det sammanhanget betydelse att Advokaten skulle ha varit en bidragande faktor till att hon i slutändan fick mer utav bodelningen än vad hon eventuellt skulle ha fått om hon inte hade anlitat honom. Hon menar att hon ska debiteras för utfört arbete och inte för arbetets resultat.

Advokatens yttrande

Advokaten har motsatt sig Konsumentens krav och anfört i huvudsak följande.

Det arvode som fakturerats är skäligt. Det har underordnad betydelse vilken timkostnad som används vid beräkningen, 1 800 kronor är dock en skälig timkostnad med beaktande av ärendets svårighetsgrad och den kompetensnivå han besitter. Det föreligger inget avtal eller liknande utfästelse visavi Konsumenten om viss timkostnad för uppdraget. Att Konsumenten inte aviserats om byråns ändring av internt rekommenderade nivåer, som även tillämpas mot klient, medför ingen ”preklusion”. I skälighetsbedömningen kan det också beaktas att klienten erhållit successivt växande ”kredit” genom att arvode fakturerats löpande, vilket mildrar effekten av en prisjustering. Han hänvisar till en jämförelse med arvodesprincipen för uppdrag som finansieras enligt rättshjälpsystemet.

Nämndens beslutsmotivering

Det arvode som en advokat debiterar ska vara skäligt, vilket framgår av punkt 4.1.1. i Sveriges advokatsamfunds vägledande regler om god advokatsed. Denna regel ska inte uppfattas på sådant sätt att den utgör ett hinder mot en advokats frihet att med viss marginal bestämma sitt arvode. Det är advokaten som har bevisbördan för att debiterat arvode är skäligt. I nämnda regler punkt 4.1.2. exemplifieras vad som får beaktas vid bedömningen av vad som är skäligt arvode. Det kan vara vad som har avtalats med klienten, uppdragets omfattning, dess art, svårighetsgrad och betydelse, liksom advokatens skicklighet, arbetets resultat och andra sådana omständigheter.

Vad först gäller frågan om timkostnaden gör Konsumenttvistnämnden följande överväganden. Konsumenten har gjort gällande att hon vid sitt första samtal med Advokaten fått uppgift om att han tillämpar en timkostnad om 1 600 kronor. Advokaten har invänt att det inte har förelegat något avtal eller liknande utfästelse gentemot Konsumenten om viss timkostnad för uppdraget. Enligt Konsumenttvistnämnden är det i ärendet inte visat att något avtal om debiteringen förelegat. Inte heller har det framkommit att Advokaten, så som föreskrivs i de Vägledande reglerna om god advokatsed, i anslutning till att uppdraget antogs angett principerna för sin arvodesdebitering. Konsumenten får därför anses ha fått kännedom om Advokatens principer för arvodesdebitering först i samband med faktureringen år 2014. Genom 2014 års fakturering har det framgått att Advokaten tillämpat nedlagd arbetstid som debiteringsnorm med en timkostnad om 1 600 kronor exklusive mervärdesskatt. Mot denna bakgrund och med hänsyn till att Advokaten inte har gjort något förbehåll gentemot Konsumenten om att timkostnaden kunde ändras har Konsumenten enligt Konsumenttvistnämnden med fog kunnat utgå från att Advokaten vid kommande arvodesfakturering för uppdraget tillämpar en timkostnad om 1 600 kronor exklusive

mervärdesskatt. Eftersom Konsumenten inte har informerats om prishöjningen har hon även för det arbete som utförts under 2014 och 2015 rätt att debiteras till en timkostnad om 1 600 kronor exklusive mervärdesskatt.

Vad sedan gäller den debiterade tidsåtgången gör Konsumenttvistnämnden följande bedömning. Advokatens redogörelse för det med uppdraget förenade arbetet visar, även om den inte är särskilt utförlig, att den tidsåtgång som debiterats för inte har varit orimlig i förhållande till arbetsuppgifternas art, omfattning och svårighetsgrad.

Det arvode som Advokaten debiterat Konsumenten ska, i enlighet med vad som ovan sagt om timkostnaden, sättas ned med 16 000 kr motsvarande 64 timmar á 200 kronor jämte mervärdesskatt 3 200 kronor, dvs. till 128 839 kronor inklusive mervärdesskatt.

I fråga om Konsumentens begäran om utfående av en specificerad arbetsredogörelse har Konsumenttvistnämnden inte behörighet att ålägga en advokat att inge någon arbetsredogörelse. Konsumentens krav avvisas därför i den delen.

Beslutet har fattats av Göran Nilsson, Eva Kullman och Håkan Hallstedt

Uppllysning till parterna

Beslutet kan inte överklagas. För mer information om beslutet, se bifogat informationsblad.